

Köy Okullarımızın Binaları ve Bölmeler Nasıl Olmalıdır ?

Cavit BİNBAŞIOĞLU

II

b — Derslikler :

Köy ve Eğitim'in 5. sayısında sunduğumuz plânda iki derslik yan yana getirilmiş ve biribirinden kolayca hareket edebilecek şekilde yapılmış kepenklerle ayrılmıştır. Bu şekil, gerektiği zaman dersliklerin kolaylıkla toplantı ve temsil salonu olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla yapılmıştır. Temsil yapılacağı zaman öğretmen evi tarafındaki dersliğin duvarına portatif olarak yapılacak olan sahne dayanır. İki derslik bu şekilde bir araya gelince 14 metre boy, 5,5 metre en olmak üzere 78 metre karelik bir alan meydana gelir. Bu da temsil veya toplantılarda köylülerin bir araya gelmelerini sağlar. Dersliklerin bu şekilde yaptırılmasının, birkaç sınıfı idare etmek zorunda kalan tek öğretmenli okullarda, bir sınıfla ders yaparken öğretmenin diğer derslikteki çalışmalarını kontrol etmesi gibi başka bir faydası da olacaktır.

Derslikler bahsinde yazı tahtası işine de temas etmeliyiz. En iyi yazı tahtası, derslikte öğrencilerin karşısına gelen duvar üzerine bir metre eninde içine boya karıştırılmış çimento ile yapılanıdır. Fakat böyle yazı tahtaları henüz köy okullarımıza girmemiştir. Okul binasının yapımında müteahhitle yapılacak mukavelede bu husus göz önünde bulundurulmalı yahut en iyisi köy okulu plânlarında betonla yapılmış yazı tahtası gösterilerek okul müteahhitlerinden bunun yapılması istenmelidir. Okul yaptırıldıktan sonra bunun için teşebbüse geçmek çok kere parasızlık yüzünden neticesiz kalıyor. Tahtadan yaptırılan yazı tahtaları hem çok yer kaplaması, hem de mahdut bir yüzeyi bulunması dolayısıyla kullanışsızdır. Hele birinci sınıfın bulunduğu derslikte duvar üzerine be-

tonla yapılan yazı tahtaları çok iyi olmaktadır. Çimento ile yapılan yazı tahtalarının başka bir iyiliği de boyasının çabuk, çabuk silinmemesidir. (Yaptığımız denemelere göre sınıfın bir duvarını kaplıyan beton yazı tahtası için 250 gram gaz yağı, 100 gram siyah boyanın iyisi ile karıştırılır. Buna 100 gram siyah vernik ilâve edildikten sonra meydana gelecek boya ne çok katı ne de çok cıvık bir halde iken fırça ile ağır ağır yazı tahtası yüzeyine sürülür. Bu şekilde yapılan boya ile boyanan yazı tahtası 5 - 6 sene müddetle bir daha boyanmak istemez. Ayrıca ispirotoda eritilerek yapılan yazı tahtası boyası da vardır. Bu da hazırlandıktan sonra fırça ile sürülür.)

Derslikte yazı tahtalarının yerden yükseklikleri de önemlidir. Yazı tahtalarının yerlerden yükseklikleri her sınıfta şöyle olması iyidir: Birinci sınıfta 60 cm., ikinci sınıfta 65 cm., üçüncü sınıfta 70 cm., dördüncü sınıfta 75 cm., beşinci sınıfta 80 cm. Birleştirilmiş sınıfların bulunacağı dersliklerde bu ölçüler göz önüne alınarak uygun bir yükseklik bulunur. Dersliğe ait şu ölçüler de vardır. Yapılacak okulların dersliklerini bu ölçülere göre yapmak, en iyisi bu ölçülerin okul plânlarına geçmesi çok faydalı olacaktır :

- 1) Pencere, taban yüzeyinin 1/5 i kadar olmalıdır,
- 2) Derslik yüksekliği 3,20 - 3,50 m.
- 3) Derslik penceresi yüksekliği tabandan itibaren 90 - 110 cm. (Birinci sınıfta 90 cm),
- 4) Derslik penceresi yüksekliği 1,80 - 1,00 m.
- 5) İki pencere arası 50 - 100 cm.
- 6) Kapı yüksekliği 2,20 m.
- 7) Kapı genişliği 90 - 100 cm.

Köy okulunda öğrenciler sahne yaparlarken

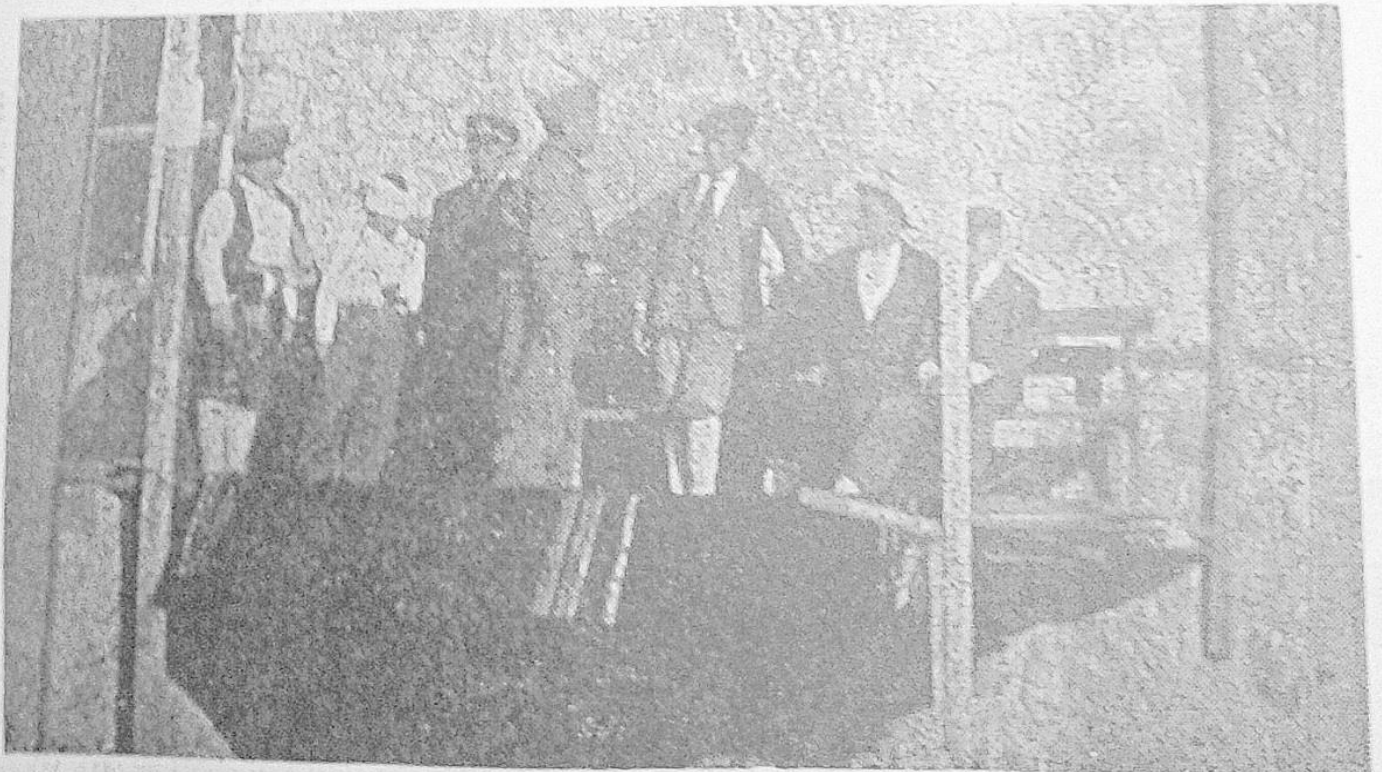
8) Kapı kilitleri yüksekliği birinci sınıf için 90, diğer sınıflar için 100 cm. olmalıdır.

Derslikler bahsini bitirirken pencerele-
re kepenk yaptırılması lüzumuna da işaret
etmeliyiz. Yaz tatillerinde birçok köy o-
kullarımız kimsesiz kalmaktadır. Tatiller-
de pencere camları kırılmaktadır. Hemen
her yıl bir okulun 20 - 25 camını yeniden
taktirmek mecburiyetinde kalıyoruz. Bu
işe hem köy bütçesine yük oluyor hem de

takipçileri yıldırıyor. Buna engel olmak
için okul binası yaptırıldıktan sonra pen-
celere kepenk yaptırılması düşünüyor-
sa da köy bütçesi ile böyle bir işe girişmek
çok güçtür. Bu sebep okul plânlarına pen-
cere kepenekleri de konmalı ve bunu, mü-
teahhidin yaptırması sağlanmalıdır.

c — Okulda toplantı ve temsil salonu:

Köy okulu — öğretim amacını gerçek-
leştirebilmek için— derslik, işlik, uygula-
ma bahçesi çalışmaları yanında temsil ça-

Köy okulunda bir temsilin provası

lışmalarına da büyük ölçüde yer vermeli-
dir. Köyde yapacağımız fikri kalkınmanın
daha çok temsil yolu ile yapılabileceğini
bilmeliyiz. Şimdiye kadar yalnız milli bay-
ramlarda temsillere karşı köylülerimizin
gösterdiği candan ilgi, bizim bu yolla hal-
ka ne gibi bir etki yapabileceğimizi gös-
termiştir. Bu ilgiden köylülerimiz yararına
faydalanmamız gerekir. Köylülere tem-
sil verilmesi için bayramların gelmesini
beklememeliyiz. Sözünü ettiğimiz mânada-
ki köy okulu öğretiminin amacını gerçek-
leştirebilmek için, köy halkının problemleri
okulda işlenirken —işleme sırasında—
konuya ait bir temsil hazırlanmasına ve
bunun köy okulu sahnesinde köy halkına
gösterilmesine zaruret vardır. Meselâ, bir
köyde içme sularının temizliğı o köy için
bir problemdir. Bu köyün okulu, köyün bu
problemi üzerine eğildiğı zaman, ilgili
derslerde temsiller hazırlanarak müsait
bir günde köylüye karşı oynanır. Bu tem-

silin tümü, köylüye kendi sağlıkları için
içme sularının temizlenmesi zarureti
açıklamalı ve buna ait teknik yolları tarif
etmelidir. Bu temsilde, köyün içme sularının
temizlenmesi için harekete geçildiğı
zaman köyde vâki olacak itirazlar ve tas-
vipler, hakikî şahısların ismi gizlenerek,
temsili olarak sahnede yaşatılmalıdır. Sah-
nede bu konu üzerinde yapılacak tartışma
neticesinde müspet bir karara varılması,
köylünün ruhunu işleme bakımından ne bü-
yük bir başarı olur. Yapıcı olmıyan fikri-
nin sahnede yenildiğini gören bir kimse,
problemin çözülmesi amacıyla işe başlanıl-
dığında değil fikrini savunmak, ortaya at-
mak cesaretini dahi gösteremeyecektir. 55
Okul yolu ile köylülerimizin inanış ve bil- 3
gilerini müsbet ilmin verileri ile karşıla- 2
tırmada ve onlar üzerine etki yapmada bu 2
yoldan da faydalanarak, köylüyü bu cep- 2
heden de sarmalıyız. 2

(Devamı var)
(Köy ve Eğitim, Elcam 1954, Sayı: 8, 1)